

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripisana se prima tiskaju po b svaki redak. Oglasi od 8 radakah stoje 60 no., za svaki redak više 5 no.; ili u slučaju opovravanja se pogodbe sa upravom. Novi se štija postarcom naputnicom (asoguc postale) na administraciju "Naše Sloge". Ime, prezime i naj. bliža pošta valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, otko to javi odpravništvo u otvoren pismu, sa koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rasti male stvari, a nesloga sve pokvari". Nbr. Pus.

Istisi svakog četvrtka na celom arku.

Dopisi se nevrataju ako se i neiskaju.

Nabijegovalni listovi se neprimaju. Predplate s poštarinom stoje 6 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno for. 3/4, 1 sa pol godino. Izvan carovine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaz se u Via Farneto br. 14.

Izbori u Trstu.

Javili smo u svoje vrijeme kako je cesarska vlada iznenada razpustila zastupstvo grada Trsta i okolice, koje bijaše na umoru, nenavodeći za to pravoga uzroka. Izborne liste za izbor novoga zastupstva bijahu u propisanom roku izložene i proti istim sa sviju strana reklami podnošeni. Reklame odbila je skoro sve delegacija, koja vodi i nadalje gradske poslove. Reklamanti uložili utoko proti riešitbi gradske delegacije. Sada je nastao propir između delegacije i c. kr. namjestništva tko da rieši reklamacije u drugoj molbi.

Delegacija, pozivljuć se na gradski statut, tvrdila je, da pripada njoj pravo riešavanja reklamacijah proti izbornim listinam i u drugoj molbi, dočim je namjestništvo pokazalo, da pripada njemu riešavanje reklamacijah u svojoj ruke.

Proti toj odluci c. kr. namjestništva uložila je mjestna delegacija utok na ministarstvo, nu ovo zabaci utok i potvrdi odluku namjestništva. Odatle je nastalo silno rogošenje u nazovi-liberalnih novinah Trsta proti odlukam namjestništva i ministarstva.

Proti izbornim listinam podnesla je najviše reklamacija takozvana konservativna stranka, te odvjetnik dr. Gregorin u ime slovenskih trgovaca, obrtnika i posjednika u Trstu i okolici. Malom iznimkom bijahu skoro svi reklami uvaženi. Broj konservativnih birača pomnožio se je u gradu, osobito u III. i IV. izbornom tielu za više stotina. Osim toga bijaše skoro stotina birača iz listinah birašana il iz jednog u drugo tielo premještena. U Trstu i u našoj okolici narasao je pomoću reklama broj naših birača skoro za dvie stotine glasova.

Pošto bijaše sve za izbore gotovo, razpisalo je c. kr. namjestništvo dane izbora. U IV. izbornom tielu u gradu Trstu počimlje izbor dne 29. t. mj. Sljedećih dana birati će ostala tri tiela, dočim će se obaviti izbor u svih šest izbornih kotarih naše okolice u nedjelju dne 11. junija.

Kao predstojećih izbora za gradske, dotično zemaljsko zastupstvo grada Trsta sa okolicom, stupaju u borbu tri stranke, svaka sa svojim programom.

Do sada vladajuća stranka, radikalna stranka ili stranka napredka (progresso) jest najmoćnija i najvažnija, jer je kroz desetletja samovoljno upravljala sa občinom i jer se ju u tom nije moglo ili nije htjelo priečiti s pozvane strane, kako bi se bilo moralo učiniti u interesu grada, raznih narodnostih i same države.

Konservativna stranka pojavi se jedino u vrijeme izbora, neimajuć svoga središta ni društva. Prvaci to stranke sastanu se kod svakih izbora u izborni odbor, izdadu proglas na birače i tim je svršeno svako njihovo dalnje delovanje. Ozbiljno nieu nikada radili, da poruše laži-liberalnu talijansku zgradu, te da u sporazumku sa Slaveni na temelju ravnopravnosti sagrade čvrstu zgradu, u kojoj bi našle

jednako utočište obje narodnosti i nad kojom bi se ponosno vijao barjak državnj.

Treća stranka jest slovenska stranka, kojoj je na čelu političko društvo "Edinost" i koja imade glavno svoje uporište u tršćanskoj okolici. Slavenski birači grada Trsta držali se obično do sada pasivno, il ako su kod izbora audjelovali, činili su to bez ikakve obveze il jamstva onih, s kojimi su glasovali i koje su birali. Naši gradski birači, napose oni IV. i III. tiela, gdje ih najviše imade, radili kod izbora su opetovno sa konservativnom strankom složno, a za uzdarje od konservativnih zastupnika u gradskom vieću il u zemaljskom saboru dobili smo mi Slaveni to, da su konservativci sa liberalci uvijek složno proti slovenskim narodnim zahtjevom govorili, glasovali i radili.

Takovo postupanje konservativnih zastupnika opametilo je napokon blagodušne i odvise mehke Slaveno.

Oni se okupiše okolo političkoga društva "Edinost", koje je čvrsto odlučilo, da neće više nikomu služiti kao aliepo orudje il kao predmet, koj se štije i cieni dok se ga treba, a kad odrabi, hajde s njim na smotište.

Svjestijai birači našeg jezika u gradu Trstu neće se upuštati u izbornu borbu bez stalnih i čvrstih obveza il jamstva s nikim i proti nikomu, zvaov se on liberalac il konservativac, jer ga je podučilo gorko izkustvo, da mu bijahu uvijek do sada koli liberalci toli konservativci jednako krvni protivnici.

Mi ćemo radje s daleka pasivno gledati izorno komešanje između liberalaca i konservativnaca nego li da pomognemo bilo komu vaditi kostañj iz ognja, a za plaću da nam se poselie za nevolju saveznik podruguje i da nas tlači i mrcvari kao niemu životinju.

Tko traži il tko treba našu pomoć kod predstojećih izbora, mora da se postavi na stanovište državnih temeljnih zakona t. j. mora da pripozna Slovence Trsta i okolice ravnopravnimi u školi i u uredu sa Talijani i mora se čvrsto obvezati, da će nam pomoći ta prava zakonom zajamčena svimi silami izvojevati.

Netražimo dakle ništa protupravna il nezakonita, a tko neće da se toga drži, daleko mu kuć!

koji je vičan parnicom, gdje svaku svoju tvrdnju mora podkriepiti nepobitnimi dokazi, čudnovato jest, opetujem, da takav prckuštani pravnik može i pomisliti, da mu je slobodno biiditi čovjeka, bez da svoje navode ma kakvim dokazom potvrdi. Za primjerom tog zastupnika zaletio se i naš slavni pokrajinski odbor, koji naprošac podigne višo tužba proti tomu nadzorniku na namjestništvo, ali je ostao, da se najblže izrazimo, dugim nosom. Jer kad ljudi kod namjestništva zapitaše, da im se navode činjonice, na temelju kojih odbor krivi nadzornika, bi uslijen priznati zemaljski odbor, da u istinu ne ima niti jednog temeljitoe pritužbe proti tomu čovjeku, ali da odbor znađe, da vlada u onom kotaru ogordenost proti nadzorniku. Ja se ne sjećam, da bi ikada odvise bio koji član zemaljskog odbora, i u koliko se znađe, ne ima pokrajinski odbor u ovih krajevih potajno policije (liberalni ljudi, da se poslužie takovimi srodoviti?), dakle odkud crpi taj odbor tako temeljite (!?) izvještaje, da njegovoj riječi mora svatko vjerovati? Kad se slična čita dogoditi, nije čudo, da se takvim ljudem naprosto ne vjoruje unapriod ništa, pa da im se baš protivno do,odi, nego li oni zaželo.

Uvidješe dotični, da su im ovi savoznici malo pomogli, pa preneseše boj na drugo polje. Utekoše se mjestnim oblastim i pojedinim članovom letih, računajuć, da kad od koga stanujućega u istom mjestu poteče kakva tužba, da će se ju držati temeljitom. Priznati se mora, da je to dosta lukavo izmišljeno i da nije stajalo truda namjeriti se na ljude, pripravne podpirati takvo poduzeće, kad se znađe, da tri člana kotarskog školskog vieća izabiro zemaljski odbor i kako je sastavljeno mjestno školsko vieće. Pomoću tih novih saveznika počelo se je odmah izicati tobožnje nepodobštine, što su zavladala ili se opažaju kod naših školah, hvatajuć se javno, da je nadzorniku odzvonila zadnja ura, to da će morati seliti u Trst ili Bog sam znađe kamo. Ali mogao bi se prevartiti u svom računuu poznati spletak, koji čini se, da ne znađe, da c. kr. kotarskog školskog nadzornika ne bira ni lošijega zastupstvo, ni pokrajinski odbor, a niti sabor, te ako bi on i polučio, da se odstrani današnji nadzornik, ipak bi mogao biti imenovan koji drugi, koji bi bez dvojbe većom odvažnošću stao na put zlorabacima i nobi tako lahko oprosto, makar ga deset a ne jedan put, došli moljaktak i plaket sa oprost, da se nekoga ne bacil na put sa nevinom djecom.

U kotarskom školskom vieću, gdje ne sjeda izključivo izaslanici zemaljskog odbora, stvari ne idu gladko, jer priučeni uredovanju i više isobražani članovi znadu razlikovati ovađe od istine, te za svaku tvrdnju zahtijevaju dokase, na temelju kojih je izročena, a svaki predlog mora da njih u skladu sa zakonom. Zato obično bude u skladu sa zakonom. Zato obično ovdanji odaslanici zemaljskog odbora taj mudro štje a složno glasuju. Kad pak usjele sjednice izadju na polje, oh da čuješ te govorniko!

(Konse sledi.)

Pogled po svietu.

U Trstu, dne 17. maja 1893.

Austro-Ugarski. Cesarskim pismom sazvano su ovaj put delegacije za dne 25. t. m. u Beč, gdje će zasjedati bar do polovice budućega mjeseca.

Od zemaljskih sabora, koji bijahu sazvani na kratko zasjedanje il koji se nas bliže tiču nego li ostali, zaključeni su gorički i kranjski.

U goričkom saboru nebijaše važnih predloga il osnova; poprilmjona

bijaše zakonska osnova o cestah, o pristojbah na pse, o reguliranju nekotjih potoka itd. Zakonska osnova o lovu nebijaše razpravljena.

U kranjskom saboru razpravljalo se ovog zasjedanja osobito mirno i hladno, što bi dalo slutiti, da narodni zastupnici neimaju više važnih težnja il zahtjeva, što nikako nosta.

U českom saboru jesu češće živahnii prizori na dnovnom redu. Mladočesi podržavaju tu živahnost rodoljubnimii govori i predlozi, kojimi vojuju za česko državno pravo. U sjednici od dne 15. t. m. govorio je pravak dr. Grager zagovarjuć osnovu mladočeske stranke i veleposjeda izjavio se proti adresi i tako se može unapriod kazati, da jo za sada zakonopana.

Dne 17. t. m., t. j. danas, došlo je u českom saboru do vrlo burnih prizora. Na dnevnom redu bijaše predlog za ustanovljenje okružnog suda u Trutnovu. Mladočesi htjedose zapriečiti razpravu tog predmeta, te je u sabornici nastala nečuvana vika i buka. Staročesi, veliki posjed i Niemci ostavise sabornicu. Usljed tog prizora zatvorila je vlada -- po drugih razpustila -- česki sabor.

U prijestolnici kraljevine Hrvatske, u biolom Zagrebu obaviti će se dne 19. t. m. jedan izbor za zemaljski sabor, i to u I. izbornom kotaru. U tom kotaru imadu činovnici odlučnu većinu, pa budu li oni po zapoviedi glasovali, prodrieti će vladin kandidat profesor Pliverić. Ujedinjena opozicija kandidira hrvatskoga povjestničara profesora Smičiklasa.

U madjarskom saboru podnio je dne 17. t. m. zastupnik Apponyi interpelaciju na ministra domobranstva, što je zabranio domobranstvu sudjelovati kod svečanosti otkrića spomenika god. 1848 padšim madjarskim vojnikom. U KišjONU obdržavali su dne 15. t. m. Rimunji pučku skupštinu, kojoj je prisustvovalo preko 3000 osoba, i na kojoj bijaše prihvaćen prosvjod proti crkveno-političkom programu madjarske vlade.

Crnogora. Kneza Nikolu i prijestolonasljednika kneževića Danila odlikovao je talijanski kralj prigodom svog srebrnog pira visokimi redovi.

Srbija. Mladi kralj Aleksandar odputovao je dne 16. t. mj. živavno od gradjanstva pozdravljen iz Biograda, te će se sastati dne 19. t. m. sa svojom majkom kraljicom Natalijom u Kladovi.

Bugarska. Dne 15. t. m. bijaše svečano otvoreno veliko narodno sobranje il skupština u Timovi. Knez Ferdinand bijaše oduševljeno pozdravljen. Ova skupština imati će da razpravlja promjenu bugarskoga ustava.

Italija. Prigodom smrti i pogreba bivšeg talijanskog ministra i zastupnika Semiat-Dode bijaše u Rimu protinaustrijiskih demonstracija.

Grčka. Ministarstvo Trikupis dalo je ostavku radi financijskih nevolja.

DOPISI.

S otoka Ločinja koncom aprila 1893. (Dalje.) Počelo se odmah drugu godinu (za imenovanja u daljih razmacih pisati po novinah, jer kako a početka kazah, što je napisano, to djeluje i može se upotriebiti kao izraz javnoga mišljenja, akoprom izpitivajuć pobliže, to javno mišljenje usredotočuju se u jednoj jedinicoti osobi.

Te isjavu u laži-liberalnih listovih kao da su služilo za podlogu daljijim poduzećem. I sblja našao se je zastupnik, koji je lanjske godine napao u saboru na našoga nadzornika. Što ga je napao, to nije ništa neobična, ali čudnovato jest, da odvjetnik,

Franina i Jurina

- Fr. Čaj istina, da četo storit Školjann za podestu, a Brgujca za župsna?
- Jur. Pak da je, čemo manjko imet sira, janjac i skopac, a Brgujac čo nam prnest kapuzi i ko-avi.
- Fr. A ča pak ljudi deju, jo njim to pravo?
- Jur. A jo je, aš polušaju Brgujca, ki njim govori, da ča mi znamo domači, furešti, furešti ča znaju zapovedati pak da i bi nas s kuči stiral, da bi nam dali boči, pak bimo šli po svete kako i on, samo s tom diforoncom, da' on hodil kako armerajejondr, a mi da bimo kako na pol gosпода.
- Fr. A ki čo ih to zibirat? Ja borme mi silim, da neče on, ki čo dobro svojemu njazlu.
- Jur. A neče nijodan pametan no, nego oni, ki to zlo pajazu i oni, ki budu prijeli kakov furinčić.
- Fr. Dragi Jurino, reci njim malo reci onu našu: Da ki neče brata za brata, da šo furešta za gosподara.
- Jur. Si čuja kako se "babini" Marko ruga jenom krpjelu, da je posta Hrvat od kd je iz koparskega pržuna zaša?
- Fr. Da bi bija iskren, bi se vseelija ruga onom hrvatkom "Labinčanu", ki je posta Talijan od kada je jinažio učinia u motovoskom, a dotorat u rovinjskom pržnu.
- Jur. Kad bi svaki pred svojimi vrati pomea, bilo bi manje surada i u Poreču i u Labinoh.
- Fr. Ta je ta prava.

Različite viesti.

Zaruke u cesarsko družini. Službeni list bočki donesa viest, da se jo zaručio nadvojvoda Josip Agustin, sin nadvojvode Josipa sa prejasnom bavarskom princijom Augustom. Bilo sretno!

Imenovanje zagrebačkoga nadbiskupa uzslidilo je, kako pišu zagrebačke novine ovih dana. Imenovan bijaše sazajevski nadbiskup presv. g. dr. Stadler. Tim imenovanjem zadovoljeno je davnog želji puka zagrebačke nadbiskupije i svega hrvatskoga naroda.

Imenovanje. Iz zadnjeg broja poročke "L'etria" doznajemo, da je naš slavni zomaljski odbor imenovao u jedinici od 8. marča t. g. blagajnikom kod zomaljske blagajne proga residenta računovodstva g. Fr. Radiceviča, a prvim revidentom g. M. Gheršinu.

Rado bi znati, da li poznaju ta gospoda jezic vćine pućanstva našo pokrajino t. j. hrvatski ili slovenski jezik.

† Josip Bezić. Vrhbosanski kaplot javlja nam, da je u Sarajevu preminuo pred. g. Josip Bezić, kanonik vrhbosanske škola kaptola i poznati dobrotvor tamošnja sirotinje. Počivao u miru!

† Mirko Bogović. U Zagrebu preminuo je ovih dana poznati pjesnik i pienc iz doba hrvatskega praporođa, Mirko Bogović. Pokuojnik izicao se mnogo u ilirsko doba, te je i tada obnašao razno viaško časti i službe. Kasnije je krenuo u polivici krivim putem, radi čega je u velike potamnila njegova nekadašnja slava. Vjedeni mu pokoj!

Pravo glasa zadobilo je u gradu Trstu i okolici proko stotine i pol naših trgovaca, obrtnika i posjednika usljed reklama, što ih je uložio odvjetnik g. dr. Gregorin ili pojedinci. Među poznatijimi osobami zadobiše izbornu pravo i naši odvjetnici g. dr. Gregorin i dr. Pretner, te urednik našega lista.

Javni sastanak slavenskih birača u gradu Trstu urče podružniko društvo "Edinost" sa nedelju u 2 1/2 poslie podne.

Preporučamo našim biračom u obće da se mnogobrojno dostave k tomu sastanku. Mjesto sastanka naznačiti će naša drugerica "Edinost" u broju od subote.

Novi odbor "Slovenske Čitalnice" u Trstu. Na glavnoj skupitini prošle subote bijahu izabrani u novi odbor našo čitaonice sljedeća g. članovi: Dr. Protaor, predsjednik. Odbornici: Dr. Glaeser, dr. Mandić, Anton Truden, Iv. Mankoš, Iv. Abram, Iv. Saboc, A. Bogdanović, Ljud. Furlani. Namjestnici: Gr. Bartol, Drag. Patronost i Guzel.

Novi odbor "Delavskega podpornoga društva" u Trstu. Prigodom zadnje glavne skupitine našeg radničkog društva izabrani bijahu u novi odbor sljedeći članovi: Mato Mandić, predsjednik; Fran Polić I., podpredsjednik; Stjepko Ant. II. podpredsjednik; Gijvič Stjapan i Basarić Anton, tajnici; Porhavec Jakob, blagajnik; Knaus Ivan, knjigovodja; Bogdanović Anton, knjižničar; Horvatin Miha, Ukmar Dragutin, Vertovec Andrej i Viesantin Andrej, gosподari; Kosovel Valentin, načelnikom, a Bišek Iv. podnačelnikom veselidnoga odecka osim toga imade još 20 odbornika.

Izpitom osposobljenja za pučke i gradjanske škole, koji se obdržavali pred c. kr. izpitnim povjerenstvom u Koprnu od 5—10. t. m., podvrgla su se u svem 24 kandidata, i to 4 za gradjansko, a ostali za pučke škole. Evo u kratko uspjeha tih izpita:

Učitelj delavske škole u Kastvu, gosp. Mate Šepić, osposobljen jur od prijel učitelj za matematiku i fiziku u gradjanskim školah, popunio je svoj izpit, osposobiv se sada za podučavanje geometričkoga risanja u delavskih školah. Gosp. Ivan Leba u nadopunio je svoj izpit, osposobiv se sada iz prirodopisno struke za talijansko gradjansko škole, a gospodjica Constantini Hedviga učinila je izpit u tal. jeziku iz povjesti i zemljopisa za talijansko gradjanske škole. — Jedan se je kandidat tečajom usmenoga izpita povukao natrag.

Gosp. Anton Štigljić, učitelj u Sv. Mateju, proglašen je sposobnim za učitelja u pučkih školah sa hrvatskim naukovnim jezikom, osim toga za podučavanje tal. jezika kao naukovnog predmeta. Gđjica Delkin i g. Gaberšček, Jelenčić i Stres osposobljeni su za podučavanje u pučkih školah sa naukovnim jezikom slovenskim. — Gospodjice Pop, Šiligoj i Terca, te osposobljeni jur učitelji za hrvatske pučke škole, Josip Cioctti učinio je izpit za talijansko pučke škole. Ispitani jur učitelji za hrv. pučke škole gosp. Toma Kosović, učinio je izpit iz talijanskog jezika kao naukovnog predmeta. — Gospodjice Colauc, Valentinuzzi i gosp. Goineaux položile su izpit za podučavanje francuskoga jezika i to u pučkih i gradjanskim školah, a za podučavanje njemačkoga jezika gospodjice Cella, Maddaloni, Millatovich, Sgorbissa i Unterkirshner. — Tri kandidatkinje morat će opetovati izpit iz njemačkoga jezika, a dva kandidata iz vjerovanja.

"Papa i naši izhori". Pod tim naslovom donosao je tršćanski poluslužbeni list "Il Mattino" u broju 8. toga mjeseca sljedeću viest, koju od riječi do riječi prevadjamo: "Jedan rimski dnevnik osjegurava, da je papa, pimit tršćanskoga biskupa, hotio biti potanko obavješten ob odnošaju stranaka u Trstu i o izbornoj borbi. Dodaje se, da papa nije odobrio, da katoličko svećenstvo aktivno udioničtvoje kod izbornoga gibanja".

Donosimo tu viest, ne jer bi ju smatrali istinitom, i jer bi njoj kao takovoj kakvu znamenitost pripisivali, nego jer dolazi u listu, za koj znamo kim je uzdržavan. I opet ne za to, kao da bi donajali nešto novoga s te strane, nego da pružimo i opet jedan dokaz, kako se s te strane misli, što se želi i za dim se teži.

Da li se jo sv. Otac papa u razgovoru sa našim presvjotlim biskupom obavješto ob odnošaju stranaka u Trstu i o izbornoj borbi, to prepuštamo listu. Da bi pak sv. Otac neodobrio aktivno udioničtvoje katoličkoga svećenstva kod izbornoga gibanja, o tom ne samo dvojim; nego toga naprosto ne vjerujemo.

Sama svrha izbora u ustavnih državah no dopušta nam toga vjerovati. Ona sastoji, kako je to jedan pienc označio, u tom, da se uzdrži koji dobar zakon ili uredba, da se go poboljša, da se koji slab zakon ukine, da se nešto posvo nova, dobra uvede. Da ima zlih zakona i uredba u tršćanskoj upravi, koje bi trebalo ukiniti, i da je velika, ekrajna potreba, da se posve novih, dobrih uvede, o tom jo stalno obavješto — ako je u obće obavješto naš presvjotli biskup sv. Otca papu. Da bi pak ovaj želio ili hotio, da uz takovu potrebu svećenol kod izbora aktivno nesudjeluju, to bi se protivilo volikom umu i razboru velikoga Lava, njegovomu postupku obairom na isboru uvijek i svuda, i njegovim izričitim izjavam.

Njegov veliki um i razbor, koj ide u svem za ta tim, da svi katolici a imenito svećenol teže sa odstranjenjem zla a uvedenjem dobra, i da u tu svrhu upotrebu sva moguda dopuštana sredstva, nedopušta u obće, da bi on hotio da svećenol Trsta i okolice no sudjeluju kod izbora. On je u sto i sto prilika upućivao crkvene gosподare, da sudjeluju kod izbora, da sav svoj uplit upotrebe, da budu u zakonodavna i upravna tjela izabrani isto pošteniji, pravedniji i vriedniji mušovi.

U cirkulaciji "Rerum novarum" uči on izrično, da je materijalno blagostanje naroda jedna od najznamenitijih svrha, sa kojom ima težiti svaki kršćanski političar sadašnjosti.

Svaki kršćanin, koji ima vršiti bud kakvo političko pravo, bilo u širom ili užom krugu, je političar, i to kršćanski. Nit katoličko-kršćanski svećenol nia od toga izuzeti. Oni, kao i drugi, ako ne više, imadu težiti za tim, dakako i raditi gdje i kako mogu, da bude materijalno blagostanje pućanstva čim veće. Tako ih uči sv. Otac papa. Već radi materijalnoga blagostanja pućanstva tršćanskoga imade dakle svaki svećenol Trsta i okolice sudjelovati kod izbora. I da nije drugoga, već je to dovoljan razlog, da sudjeluje, pošto je dovoljno poznato, kako se tršćanska uprava slabo brino za materijalno stanje velikoga dijela pućanstva. Da bi pak znala njegova svotost, kako se u Trstu i duševno nastoji uništiti jedan dio pućanstva, kako se sve silo napinje, da se tomu dijelu iskorioni njegov jezik i njegovu narodnost, a s njom vjeru i čudorednost, onda ne samo da nebi bila neodobila, nego bi bila narodoito upravo vruće proporcijala, da svećenol Trsta i okolice zauzmu svoje stanovište, i to odlučno, kod izbora. Kakvo pak da bude to stanovište, to bi propustila uvidjavnosti svećenika, koji poznaju najbolje okolnosti, imadu najhoje znati, kako će obzirom na izbore doseći najlakše, ako ne odmah, a ono u bližjoj budućnosti svrhe, za kojima imadu težiti svi kršćanski političari i među njimi svećenol.

Iz one viesti lista "Il Mattino" vidi se, da bi on i njegovi patroni htjeli, da kod tršćanske uprave ostane sve pri starom, da se zatire materijalno blagostanje velikoga dijela pućanstva, da se uništijo njegovu narodnost, njegovu vjeru, njegovu čudorednost i da se u tu svrhu puže na odgojitelje toga pućanstva, imonito na njegove svećenike, da im se uništi svaki ugled. Ne, ne, toga neče sv. Otac papa. On čo upravo protivno od toga. A naši svećenol čo se stalno ujedno sa ostalimi domoljubi i pravimi kršćanskimi političari (ne onimi, koji se pod poznatim imenom takovimi prikazuju) postupati onako kod izbora, kako budu vidjeli, da će najlakše i najprije činiti prestat doasadanju upravu i svih onih, koji neče nikakve promjene obzirom na najjače, materijalno i duševno, zapuštene i potištene Slovene Trsta i okolice. Drugi čo im biti mudrocepućanje u gradu a drugi u okolici, kako već to različiti odnošaji grada i okolice zahtjevaju.

Neodobreni zakoni. U sjednici zemaljskog odbora u Poreču od 8. marča t. g. proštan bijaše dopis c. kr. namjestništva u Trstu, kojim isto javlja, da Njeg. Veličanstvo nije potvrdilo poznate gospodarske zakonske osnove, koje bijahu u zadnjem saborskom zasjedanju u Poreču od talijanske vćine prihvaćene i na potvrdu u Beč odposlane.

Drago nam je, što se jo obistinilo prognozanstvo naših zastupnika, koji su te osnove odlučno pobijali kao štetne za našo pućanstvo.

Za družbu sv. Cirila i Metodaja za Istru podario je g. Kurolić Joso iz Plača 2 for. — Živio, to našo mnogo nasljedio!

Iz Malog Ločinja pišu nam 15. t. m. Na našu viest iz Maloga Ločinja o Don Poldu i njegovih zastavah netko je nešto odgovorio u jednom listiću, koj mi obidno no imonujemo. Tom gosподinu mi samo ovo odgovaramo: što pišemo, istina je, koju mi svi u Ločinju znamo. Dapače dati čemo, da mi svi u Ločinju znamo i mnogo više, nego li ondjo bijaše napisano — pak vi gosподo odaberite: da li volite mućati ili vam jo draže, da sve rečemo. Možda nebi bilo s goroga, da i Don Polda zapitate, što o voli.

Mi Ločinjani želimo šupnika, koji čo znati uzdići našu crkvu na dostojanstvo, koje joj pripada — a to nije za svakoga. Ostalo drugi put — ako hoćete.

Ustanovljujmo podružnice družbe sv. Cirila i Metodaja. Kako jo poznato slovenska školska družba sv. Cirila i Metodaja ima svojih podružnica, to jest krajevskih ili mjestnih družtava, koje odvijeno od glavne družtva, rade u širom ili užom obziru u svrhu istoga, kojih odbori sabiru članarinu od članova, čino i druge sbrkice

i prirodjuju u državno svrhe zabavo. Ima i muških i ženskih podružnica, al još nit iz daleka toliko, koliko bi jih moglo biti i obzirom na običnost slovenskih zemalja, i obzirom na svrhu, za kojom ide družba sv. Cirila i Metodaja; za kojom ide biti ni jednoga grada nit gradića nit većega sela slovenskoga, u kojem nabi bilo podružnice; a manja sela nalazeća so bliže jedno drugomu imala bi imati skupno podružnice. Isto tako morale bi biti podružnice družbe sv. Cirila i Metodaja za Istru, u svakom istarskom gradu i gradiću u svakom povodom selu, i u više udruženjih bližnjih sela. A takvih podružnica imalo bi se ustrojiti i po drugih hrvatskih zemljah, u vrh, u kojih ima Hrvata, u zemljah, koje su srotinje od Istre, kojim se ne treba brinuti posebice za očuvanje njihove djeca njihovoj narodnosti, koje imadu svojo škole.

U tom obziru daju nam primjor naši protivnici, ustanovljujuć grupu "Legu", a i od protivnika imademo se učiti onomu što bi nam moglo dobro biti.

Poznato jo, da obzatoj talijansko školsko društvo "Lega nazionala", koje neima svrhe, da očuva talijansku djecu talijanskoj narodnosti, nego da u hrvatskoj djeci uništi hrvatsku narodnost, da hrvatskoj narodnosti grabi hrvatsku djecu. A ako se već ustraja podružnice "Legu" u takvo nplemenito svrhu, kako da se neustrejava podružnice družbe sv. Cirila i Metodaja, koja ima tli plamentu, čovjekoljubivu, moralnu svrhu tli? To je upravo sveta dužnost svih rodoljuba i rodoljubkinja.

Utrajanjem podružnica "Legu" ido se tako daleko, da se isto ustrajaju u isto hrvatskih selih. U njih, dakako umjetno, ustrajaju se "grupp" legini, i postaju članovi ovih i naši ljudi, koji dakio sami doprinajaju noveca kako da naša djeca zatajo onaj jezik, koj ti naši ljudi govoro. Može li biti što nemoralnijega nego li to? Dakako, od toga so dolazi preraznimi varkami, al to jo činjenica, koja so mora nosamo najodličnije odsuditi i ožigosati, nego proli koji treba i raditi. U stotini i stotini naših hrvatskih sela neda se narodu školah, na koje imadu pravo, za koje plaćaju, koje mogu zakouito zahtjevati. A sad se dolazi jos na to, da naši ljudi, koji i tako plaćaju za škole kojih neimaju, još posebni, tobož dobrovoljni davak za škole plaćaju, i to škole, u kojih so njihova djeca otudjuju, odnroduju! Može li biti štedog nedostojnijega ljudsko zdrave pameti, ljudskoga poštenoga srca?

Proti tomu treba u istinu, da svi naši potteni i nepokvareni ljudi evu mogude poduzmu. Glavno pač je to, da se svuda gdje so ima pravo, na temelju zakona, imati pučku javnu školu, zahtjeva takovu školu od školskih oblasti.

Drugo, u naših okolnostih upravo nužno jo pako to, da se ustrajaju podružnice družbe sv. Cirila i Metodaja, da se svuda sabire prinose za družbu, da ista uzumog čim lakše odgovarati svojoj svrhi, da podupira siromašnije obdine, občinare i njihovu djecu, i da odbija navale na naš jezik, na našu narodnost, na naš običanost.

Rodoljubi i rodoljubkinje, gdje god vas ima po Istri, u gradovih i gradićih, u selih i seotih — a ima vas hvala Bogu svuda — ustrajajte podružnice sv. Cirila i Metodaja za Istru. To nije posao za koj treba ni Bog zna kakova znanja ni Bog zna kakova truda. To se može zbilje a malim trudom učiniti svuda, gdje ima dvojica trojica njih, koji stvar pojmo, koji bi ju drugim razložili, a koji drugi bi ju kod zdravoga razuma našega naroda brzo razumili, i kod svoga poštena erca uza nju prilitali.

Tim bi se pak još nešto drugo dosuglo, što je vrlo znamenito u životu naroda, da bi se uaimo dobilo i jedan novi voz, kojim bi so naši ljudi to jače medju sobom vezali, da bi svi postali sudionici narodnjega djela, i da bi njim so kao takovim digao nurodni ponos, taj krasni urec svakoga čestitoga čovjeka.

Otvorenje hrvatskoga kazališta u Spljetu obavilo se prošloga čedna vrlo avčanim načinom. Iz Zagreba jo došlo dramatično društvo narodnoga kazališta, koje čo dati oko 30 predstava.

Otvorenju prisustvovala je veliko mnoštvo naroda iz čitavo Dalmanolje. Gradski načelnik g. dr. Bulat otvorio je kazalište prigodnim nagovorom, istaknuv veliko znamenovanje toga događanja no samo za drevni grad Spljet, već za čitavo Hrvatsvo. Zastupnik g. Borčić zahvalio se na to načelniku g. Bulatu u krasno zdučniko toga narodnoga poduzetja. Iza toga započela je predstava. Krasno kazalište bijaše u svrh prostorijah i kutidih pune. Poznati hrvatski glumac i prvak zagrebačkog kazališta, g.

